

FI lausuntopyyntö VV

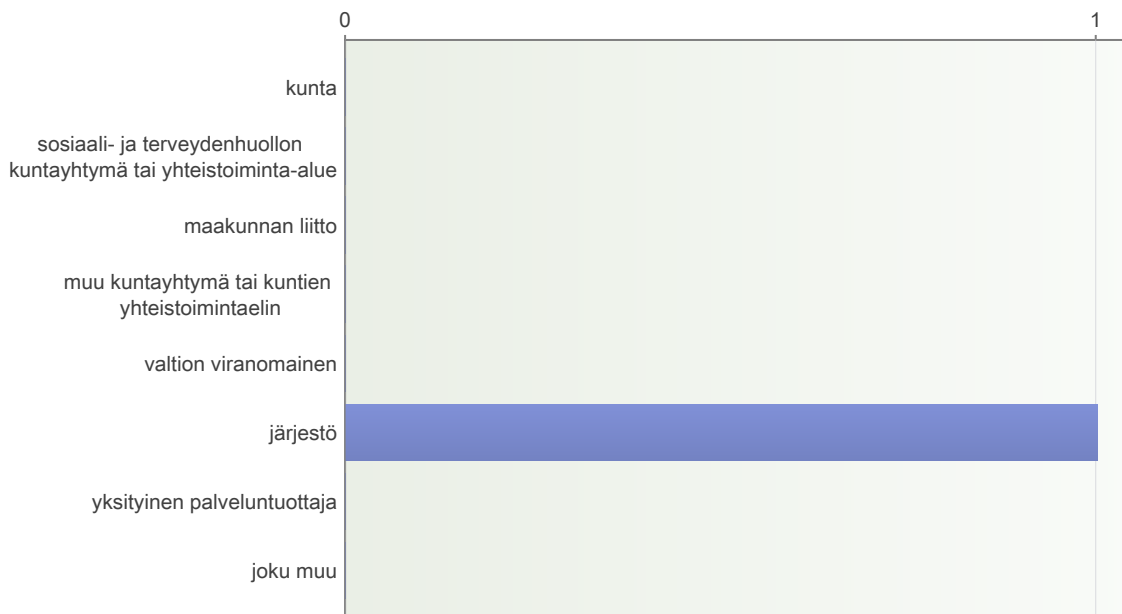
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Akavan sairaanhoitajat ja Taja	Kukka Junno	kukka.junno@taja.fi	23.3.2017	Akavans airaanhoitajat ja Taja hallitus

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

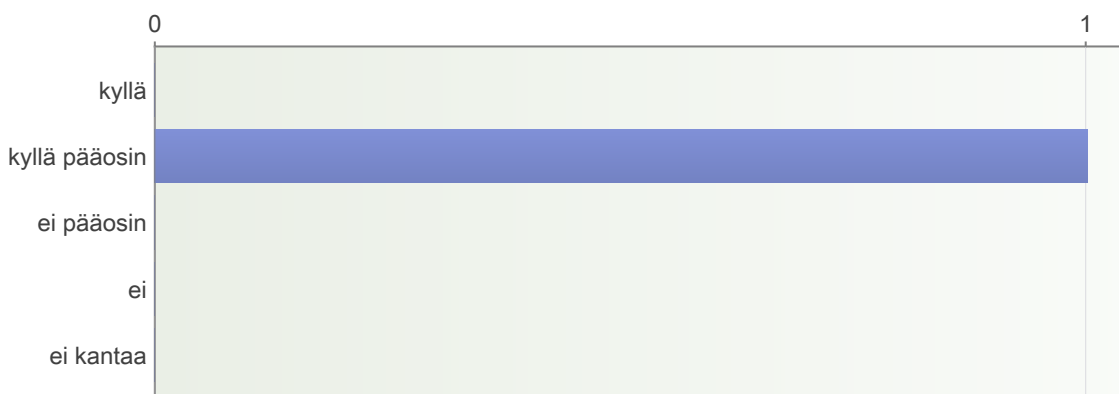
4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Akavan sairaanhoitajat ja Taja pitää uudistusta hyvänä ja potilaan ja asiakkaan valinnanvapauden lisäämistä kannatettavana. Uudistuksessa tulee kuitenkin varmistaa, että maakuntien kesken ei synny eriarvoisuutta, vaan palvelut turvataan laadultaan ja saatavuudeltaan yhdenvertaisesti. Uudistuksessa tulee myös varmistaa, että myös heikoimmassa asemassa olevat ihmiset voivat tosiasiallisesti käyttää valinnanvapauttaan. Uudistusta tehtäessä huomio tulee kiinnittää myös ennaltaehkäisevään toimintaan joka on paitsi edullisin hoitomuoto, myös tehokas. Tällä hetkellä esitykset eivät riittävästi turvaa pieneten palveluntuottajien ja ammatinharjoittajien mahdollisuutta toimia palveluntuottajina, he näyttäisivät jäävän vaille tosiasiallista mahdollisuutta yritystoimintaan.

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauden tarkoituksena on lisätä yksilön mahdollisuuksia vaikuttaa omaa terveyttään ja hyvinvointiaan koskevaan päätöksentekoon aiempaa enemmän. Huolenaiheena on, turvaavatko lakiesitykset riittävästi niiden potilaiden ja asiakkaiden oikeuksia, jotka ovat syrjäytyneitä ja heikommissa asemassa olevia ja joiden toimintakyky on alentunut. Esityksessä ei myöskään ole riittävä turvaa siihen, että palveluista ja niiden laadusta olisi saatavilla tarpeeksi tietoa valintojen pohjaksi. Miten varmistetaan asiakkaan kompetenssi valita itselleen paras palveluntarjoaja.

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

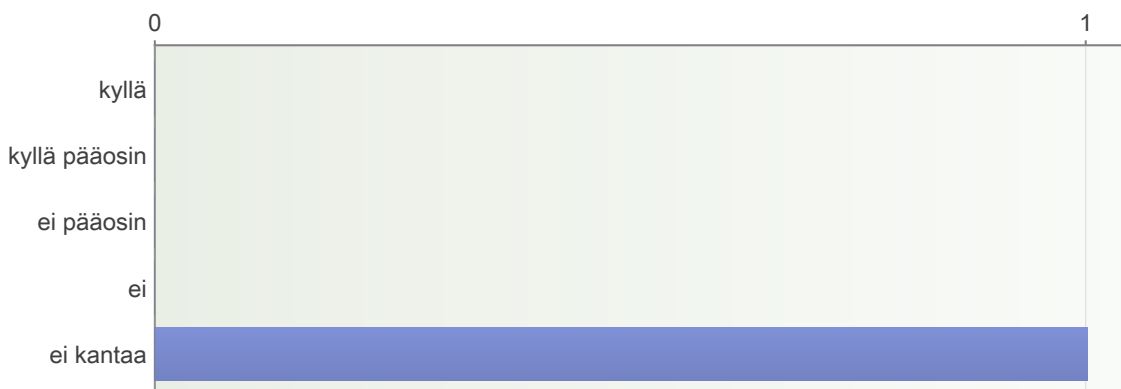
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauden tarkoituksena on lisätä yksilön mahdollisuuksia vaikuttaa omaa terveyttään ja hyvinvointiaan koskevaan päätöksentekoon aiempaa enemmän. Huolenaiheena on, turvaavatko lakiesitykset riittävästi niiden potilaiden ja asiakkaiden oikeuksia, jotka ovat syrjäytyneitä ja heikommassa asemassa olevia ja joiden toimintakyky on alentunut. Esityksessä ei myöskään ole riittävä turvaa siihen, että palveluista ja niiden laadusta olisi saatavilla tarpeeksi tietoa valintojen pohjaksi. Miten varmistetaan asiakkaan kompetenssi valita itselleen paras palveluntarjoaja.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitettuja palveluita?

Vastaajien määrä: 1

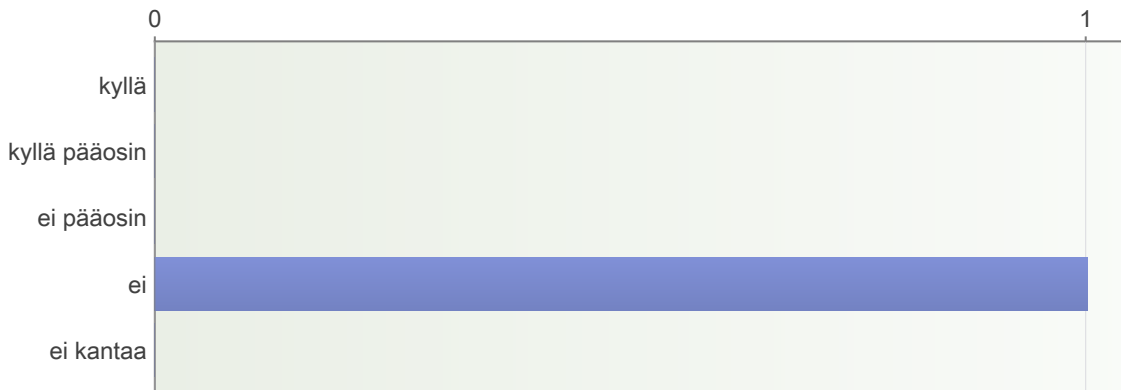
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakuntien välinen vaihtelu palveluissa voi osoittautua suureksi. Akavan sairaanhoitajat ja Tajan mielestä olisikin valtakunnan tasolla määriteltävä, miten yhdenvertaiset palvelut turvataan asuinpaikasta riippumatta. Myös yhdenvertaisuusvaltuutettu on kiinnittänyt huomiota siihen, että paljon palveluita tarvitsevien kohdalla valinnanvapaus ei tule toteutumaan täysmittaisesti.

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

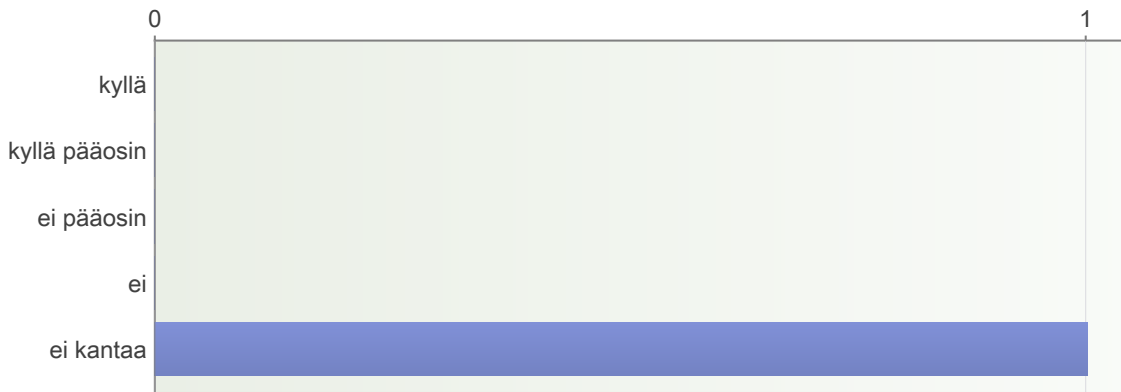
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valtionvarainministeriö on muistiossaan 21.12.2016 todennut, että säästöjen toteutuminen on epävarmaa. Valinnanvapausmalli tarjoaa mahdollisuuksia menojen hillitsemiseen, mutta epävarmuustekijöitä on paljon mm. markkinoiden avaamiseen liittyvät riskit, kilpailuprosessit ja niiden ohjaus jne. Kustannusten hillitseminen ei saa johtaa henkilöresurssien leikkaamiseen eikä palvelussuhteen ehtojen heikentämiseen. Kustannussäästöillä ei saa perustella esim. kelpoisuusvaatimuksista tinkimistä tai vaikkapa hoitotyössä lähiesimiesten vähentämistä.

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittäväällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

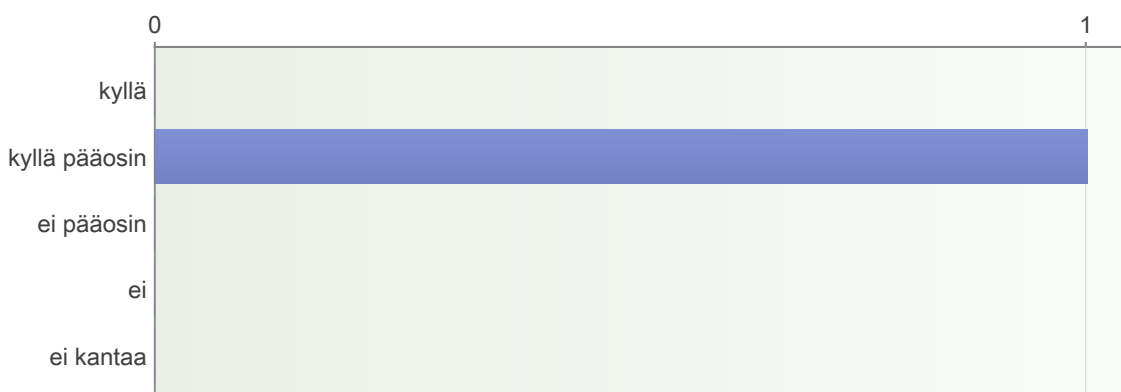
14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Akavan sairaanhoitajat ja Taja pitää erittäin tärkeänä, että kaikki henkilöstöryhmät pääsevät mukaan uudistuksen muotoiluun. Henkilöstön osaaminen ja asiantuntemus tulee hyödyntää uudistusta rakennettaessa. Henkilöstön edustus pitää vahvistaa sekä siirtymävaiheen väliaikaishallinnossa, että lopullisissa ratkaisuisa. Hyvä henkilöstöpolitiikka on keskeinen osa uudistusta. Akavan sairaanhoitajat ja Taja haluaa myös esittää huolensa siitä, vaarantuvatko palvelutuotannon yhtiöittämisen myötä demokraattisen päätöksenteon tosiasialliset mahdollisuudet päättää julkisesti rahoitetusta sosiaali- ja terveydenhuollosta.

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1

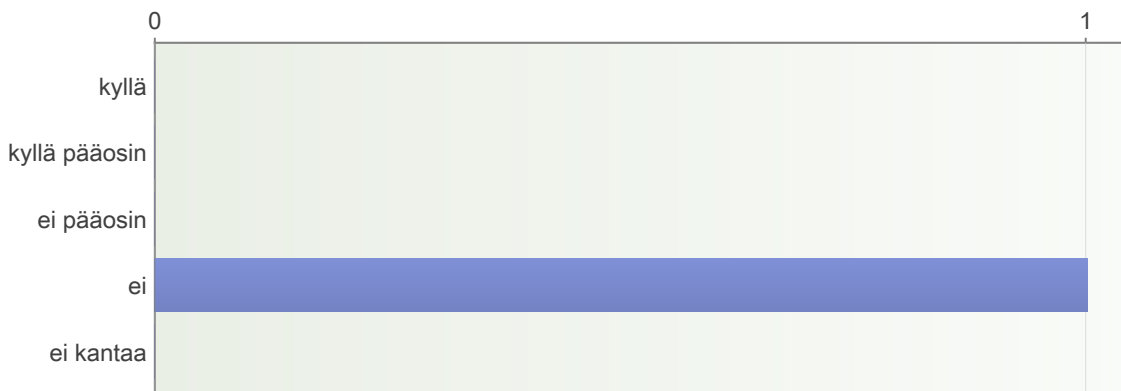
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistus voi edistää palvelujen kehittämistä ja parhaimmillaan edistää sellaista kilpailua palveluntuottajien välillä, joka perustuu palvelujen laatuun. Parhaimmillaan uudistus voi johtaa palvelujen kehittämiseen ja asianmukaiseen viestintään palvelujen sisällöistä. Maakuntien hankintaosaaminen palvelujen tilaajana korostuu.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvueluista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiötettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Ei vastauksia.

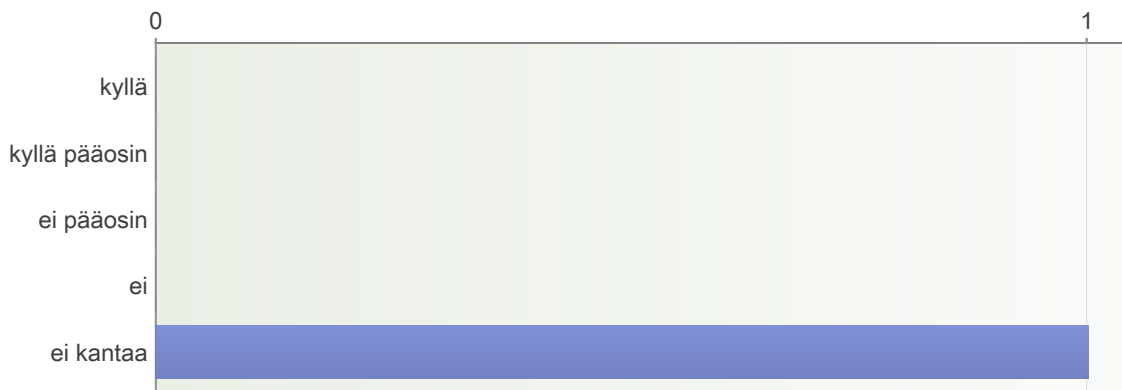
19. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esityksessä ei ole määritelty palveluita tarpeeksi selkeästi.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämistä vastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

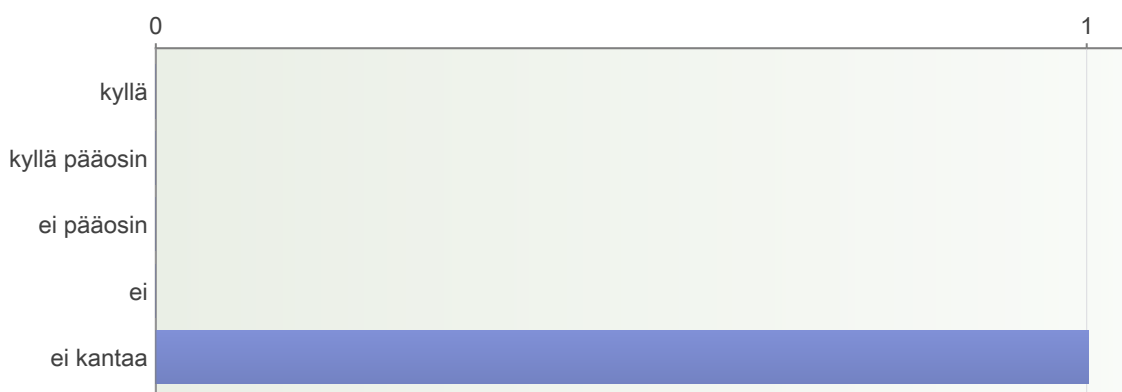
21. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esityksestä ei käy riittävän selkeästi ilmi, miten eri maksuinstrumentit tulevat toimimaan käytännössä. Erityisesti maksusetelin käyttöala, hinnoitteluperiaatteet ja sen saamisen periaatteet tulisi määritellä.

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

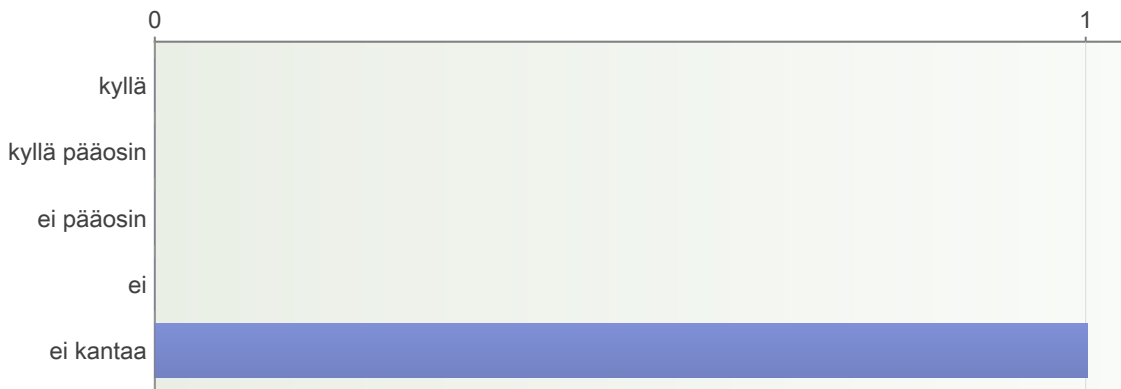
23. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esityksestä ei käy riittävän selkeästi ilmi, miten eri maksuinstrumentit tulevat toimimaan käytännössä. Erityisesti maksusetelin käyttöala, hinnoitteluperiaatteet ja sen saamisen periaatteet tulisi määritellä.

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

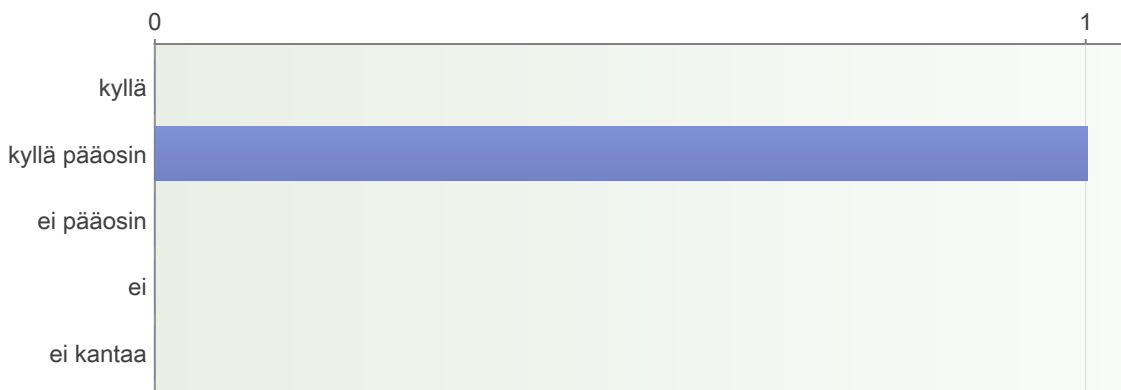
25. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palveluissa, jotka ovat muutenkin heikosti resurssoituja valinnanvapauden lisääminen ei välttämättä tuo parannusta palveluihin esim. puheterapia ja ylipäätään pienet ammatinharjoittajat.

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1

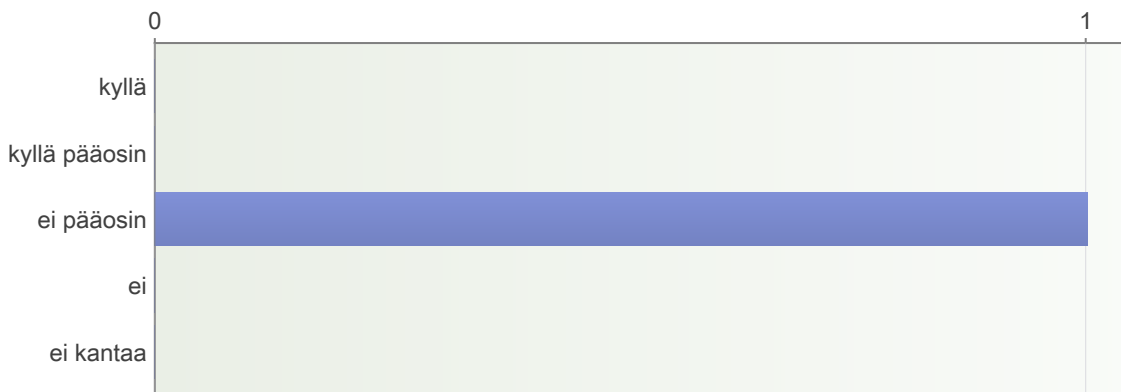
27. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistuksessa tulee varmistaa, että heikoimmassa asemassa olevat ihmiset voivat tosiasiallisesti käyttää valinnanvapauttaan.

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

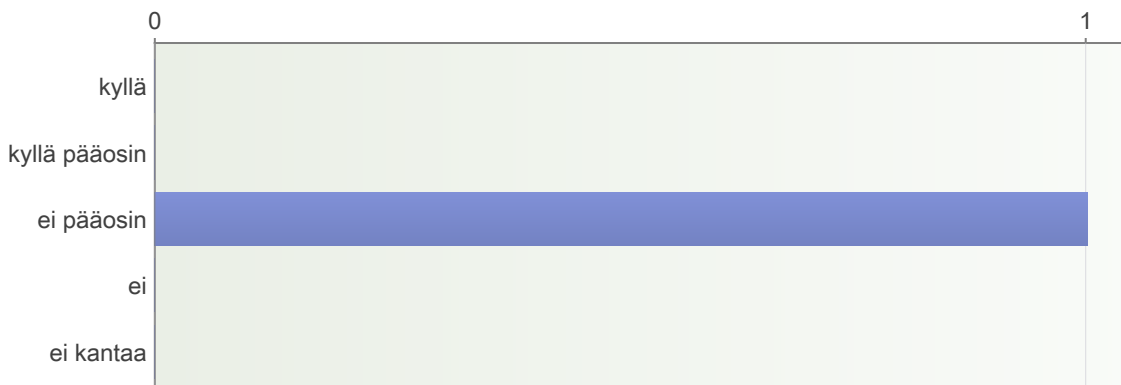

29. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

30. 10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämistä vastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

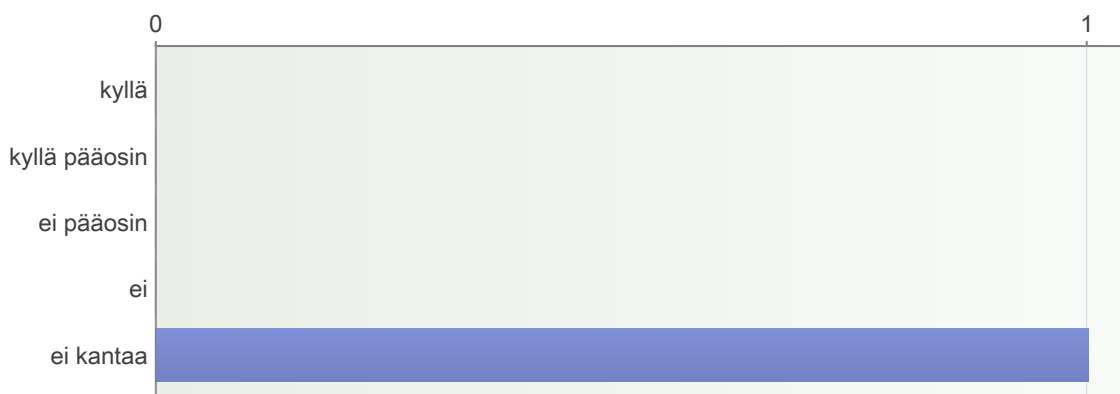
31. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Akavan sairaanhoitajat ja Taja on huolissaan siitä mahdollisuudesta, että asiakassetelijärjestelmä voi ohjata irralliseen palvelujen käyttöön ja sen vaikutuksista hoidon jatkuvuuteen. Asiakassetelillä hankittujen palvelujen ohjaukseen liittyy myös ongelmia, sillä maakunnan ja palvelujen tuottajan välille ei näissä tilanteissa synny sopimussuhdetta.

32. 10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1

33. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maksusetelin, asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetin välillä on epäselvyyksiä. Esityksestä ei ilmene, miten nämä tulisivat tosiasiallisesti toimimaan käytännössä.

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

35. Vapaamuotoiset huomiot.

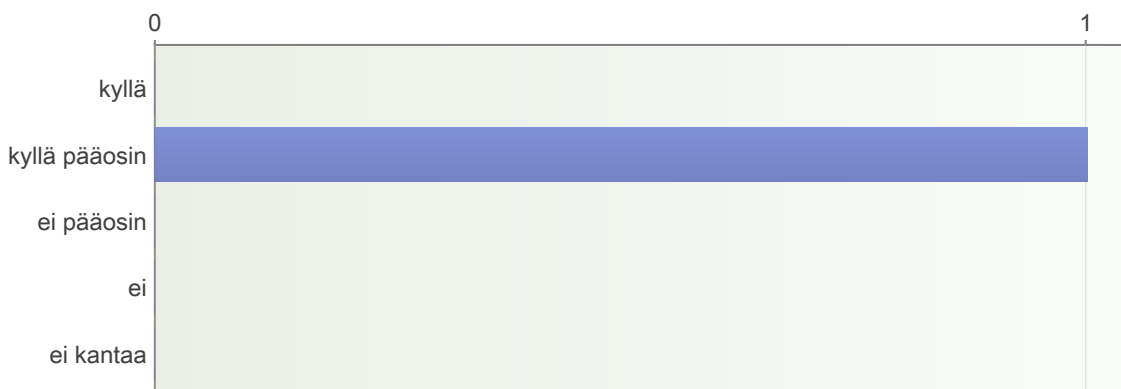
Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauden toteutuminen riippuu henkilökohtaisen budjetin suuruudesta. Kyseessä ovat lisäksi paljon palveluita käyttävät henkilöt joiden valinnanvapaus on rajoitetumpaa.

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti). Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

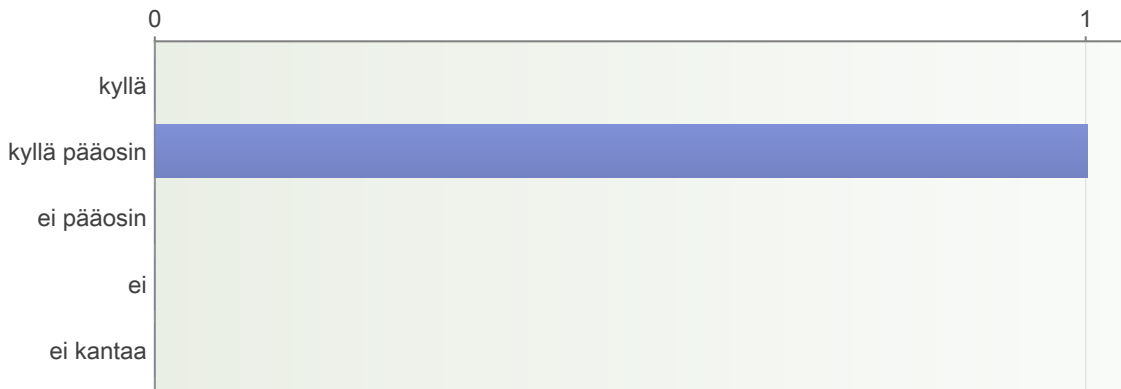

37. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

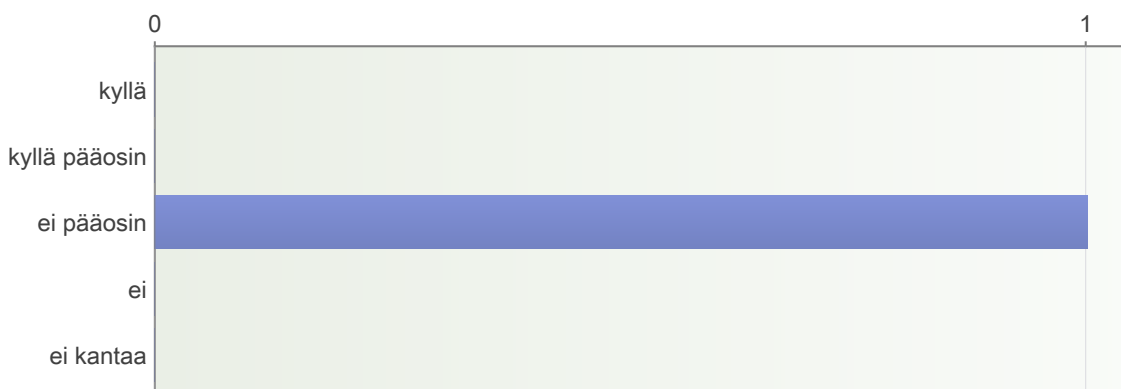

39. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

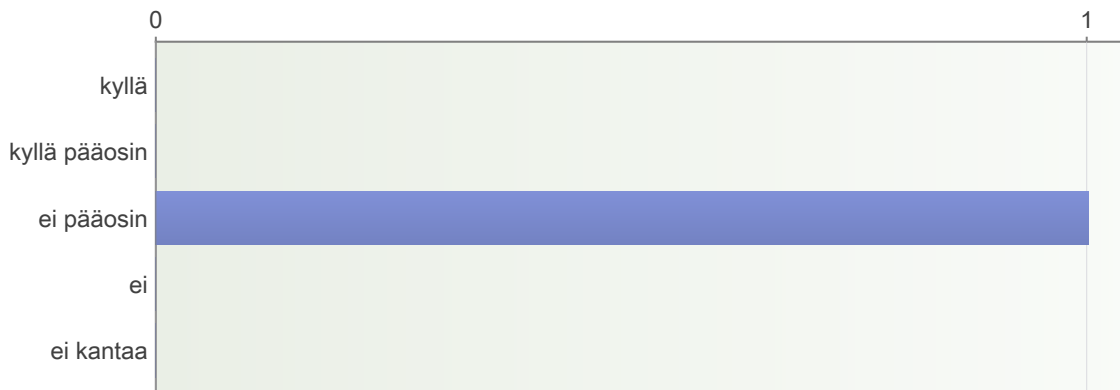
41. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ehdotukset ovat huolestuttavia erityisesti pienten palveluntuottajien ja ammatinharjoittajien kannalta. Akavan sairaanhoitajat ja Taja vaatii, että pienten palveluntuottajien ja ammatinharjoittajien mahdollisuudet toimia palveluntuottajina turvataan paremmin kuin nyt on esitetty.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

43. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ehdotukset eivät tue pienyrittäjyyttä ja niistä puuttuvat vaikutusarviot sosiaali- ja terveydenhuollon yrittäjyyteen. Onko pienyrittäjillä ja itsensätyöllistäjillä tosiasiallisesti mahdollisuus jatkaa toimintaansa, jääkö jäljelle vain suuria yrityksiä?

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1

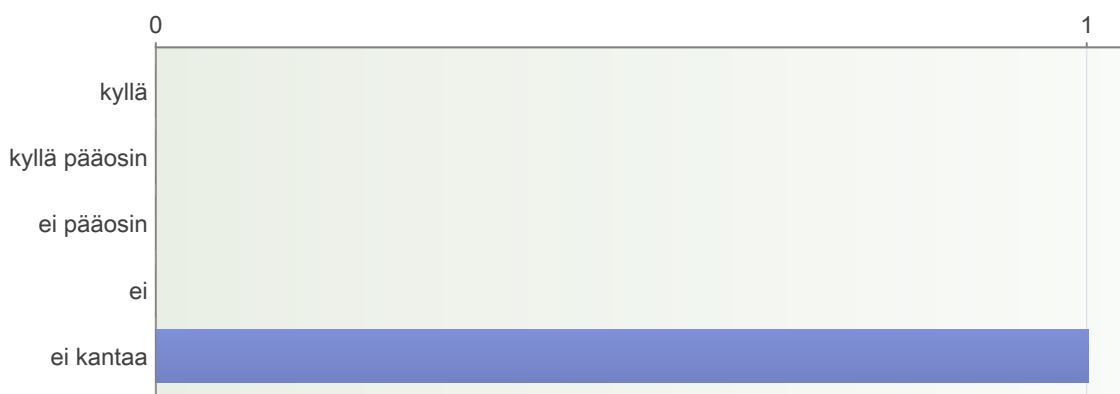
45. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kysymykseen on mahdotonta ottaa kantaa laskelmien puuttuessa.

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

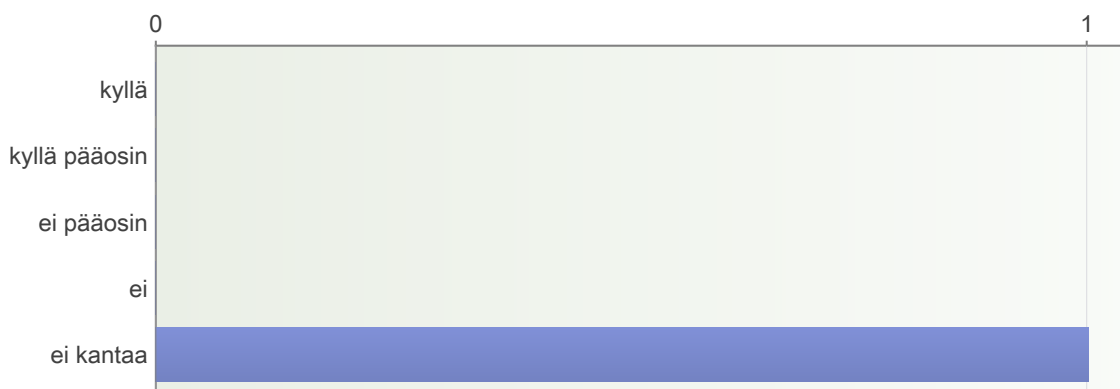
47. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kysymykseen on mahdotonta ottaa kantaa laskelmien puuttuessa.

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

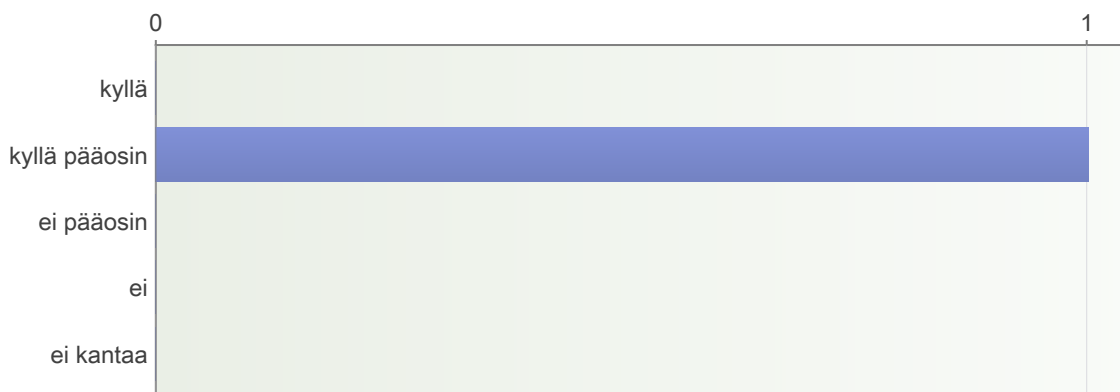

49. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

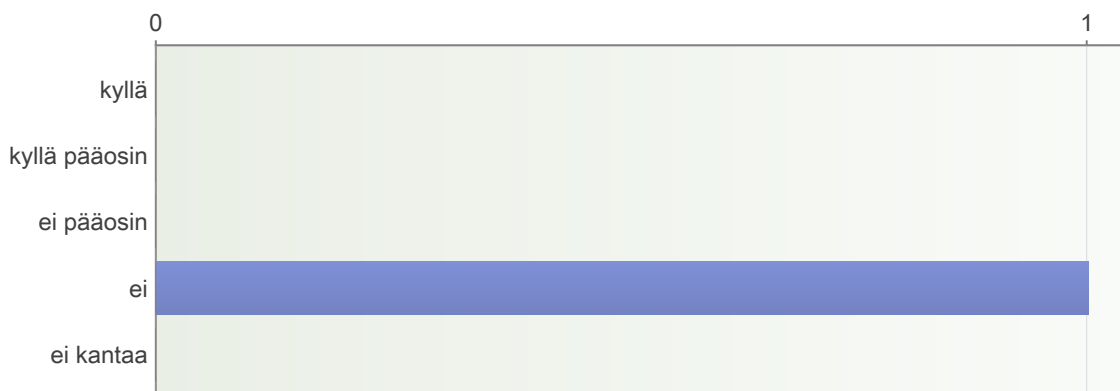
51. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esitys ei turvaa riittävää alueellista yhdenvertaisuutta palveluiden saatavuudessa ja laadussa

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1

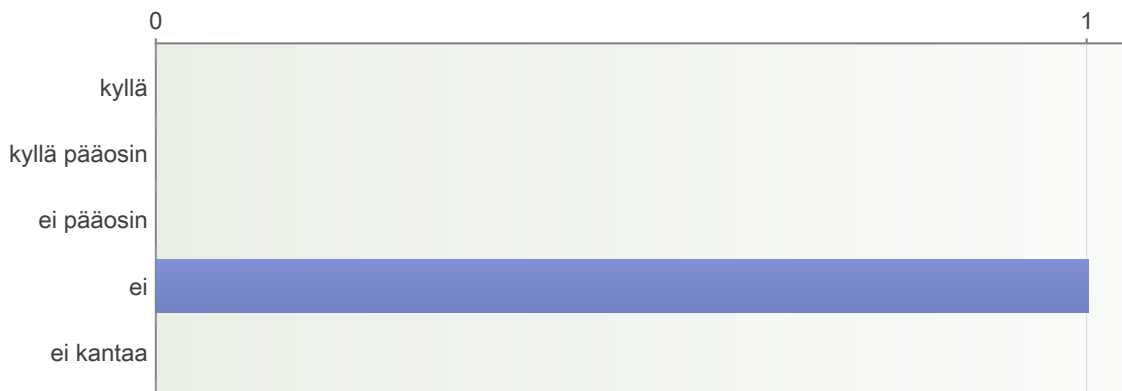
53. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esitys ei turvaa pienten palveluntuotajien ja ammatinharjoittajien asemaa. Esitystä tulee muuttaa siten, että julkiset, yksityiset ja kolmannen sektorin palveluntuottajat voivat olla yhdenvertaisessa asemassa palveluntuottajina suoraan sopimussuhteessa palvelujen järjestäjään.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Ei vastauksia.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esitys ei turvaa pienten palveluntuotajien ja ammatinharjoittajien asemaa. Esitystä tulee muuttaa siten, että julkiset, yksityiset ja kolmannen sektorin palveluntuottajat voivat olla yhdenvertaisessa asemassa palveluntuottajina suoraan sopimussuhteessa palvelujen järjestäjään.

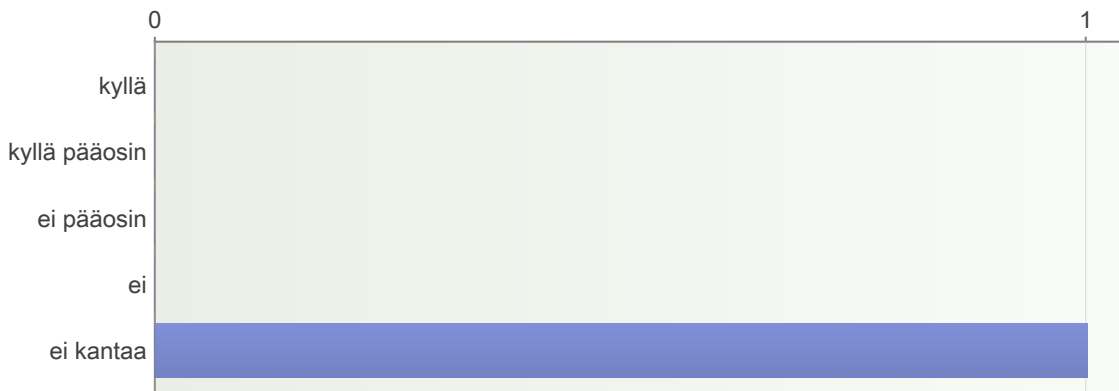
57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Vastaajien määrä: 1

- Kysymykseen on tässä vaiheessa mahdotonta vastata.

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

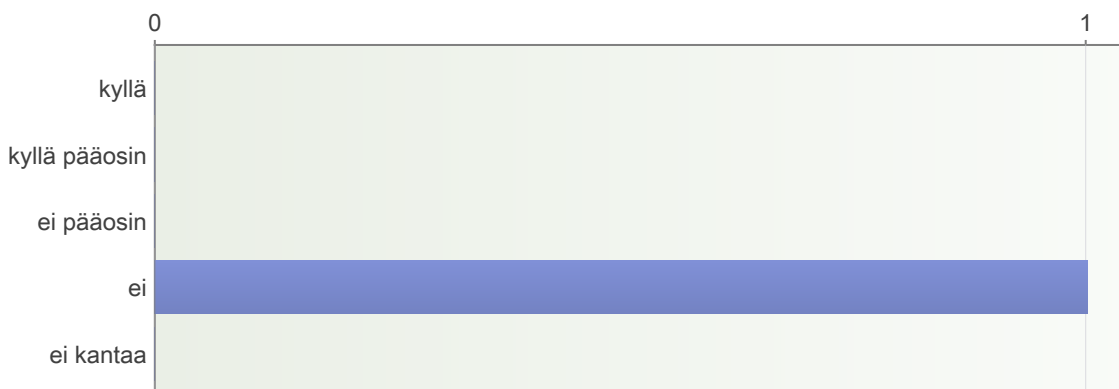
59. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Hammashoidossakin huoli on pienten ammatinharjoittajien ja palveluntuottajien mahdollisuuksista toimia palvelujen tuottajina.

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Vaikutusarviot puuttuvat kautta linjan. Akavan sairaanhoitajat ja Taja edellyttää että uudistuksessa kiinnitetään huomiota laajasti henkilöstön asemaan. Uudistuksella on merkittäviä vaikutuksia terveydenhuollon ammattihenkilöiden työmarkkina-asemaan ja eläketurvaan. Henkilöstöä siirtyy kunnista maakuntiin yli 200 000, heidän osallistamisensa uudistukseen on turvattava ja kaikkien ammattiryhmien edustajien on oltava mukana suunnittelussa.

Henkilöstön työhyvinvoinnista ja jaksamisesta on huolehdittava uudistuksen valmistelussa ja toimeenpanossa. Henkilöstön osaamisen ja osaamisen kehittymisen varmistamisesta on huolehdittava, velvoite tulee varmistaa sekä yksityisten että julkisten ja kolmannen sektorin palveluntuottajille. Akavan sairaanhoitajat ja Taja vaatii, että sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden koulutuksen käytännön harjoittelu ja siihen vaadittava ohjaus varmistetaan.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Ei vastauksia.

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Lausuntoon vastaamista hankaloittaa se, että lakiluonnos on vielä keskeneräinen. Ilmeisesti lausuttaviin kokonaisuuksiin on vielä tulossa muutoksia. Akavan sairaanhoitajat ja Taja pidättää itsellään oikeuden muuttaa tässä lausumiaan asioita, mikäli lainvalmistelu johtaa sisällöllisiin muutoksiin.

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.